

Leeropbrengst vergelijken Met wat ?

Jacques Visker
onderwijskundige CvI
voorlichter REC MZw

Siméa congres – april 2012

vaardigheden in vergelijk met (didactische) leeftijdgenoten

- 2003 – CvI: toelatingscriterium 'leerachterstand' (drempelbepaling, ernstgraad, niveau $AB|^{CD}E$)
- norm overheid: gemiddelde van jaargroep RO
- vergelijk leerling met didactische leeftijdgenoten
- SO: vaak afwijkende leerlijnen

aloude vraag:

"mijn Jantje en Pietje van m'n zus?"

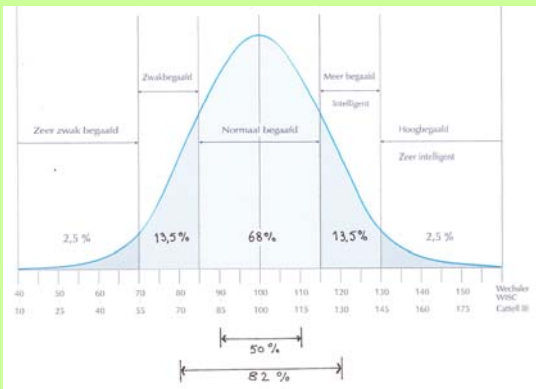
vaardigheden meten

- vanaf ≈ 1980 schoolvorderingen meten:
  - methodegebonden
  - niet methodegebonden:
DMT, PI-diktee, DLE-toetsen, Drempelonderzoek, Cito: halfjaartoetsen 'LOVS', Entreetoetsen, Eindtoets BaO
- reeds eerder:
  - taalontwikkeling (logopedisten)
  - denkvermogen/ intelligentie (-logen en -gogen)
- elke toets of test vergelijkt met leeftijdgenoten

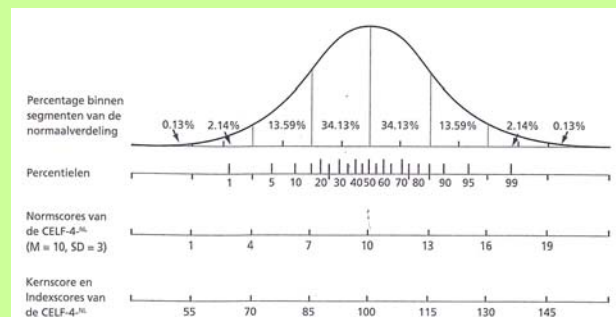
maten & schalen

- vaardigheid, eigenschap in een maat
liters, grammen, meters (van kilo tot nano), °C/ °F, megabytes, Hz, dB, 'bar', km-per-uur, kWh, '1½ uur vliegen', promillage, percentage
- meten met een instrument
maatkan, weegschaal, meetlint, thermometer, barometer, horloge, rekentoets, intelligentietest, ...
- elke maat heeft een eigen schaal
de wijzerplaat, de lijn met de streepjes

vaardigheden en eigenschappen in de normaalverdeling

de normaalverdeling bij de CELF-4^{NL}

schalen: lijnen met streepjes ...

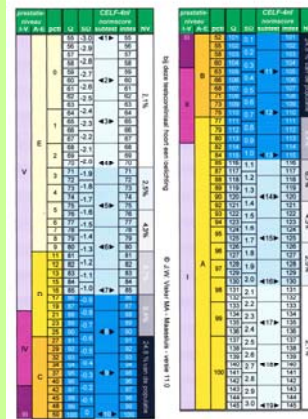
schalen in het onderwijs

- CELF-4^{NL} indexscoreschaal ----->
- CELF-4^{NL} normscoreschaal subtests ----->
- ◀- standaarddeviatieschaal -▶ -----
- quotiëntschaal ----->
- percentielschaal ----->
- Cito vaardigheidsniveaus E – A ----->
- Cito vaardigheidsniveaus V – I ----->

de testscoreliniaal:

schalen ≡≡≡ voor onderling vergelijk - en dan ➔

Testscoreliniaal - 11.0

vindplaatsen

- de testscoreliniaal 11.0
- de TTSL 12.0

zijn te vinden op www.recmzw.nl
en na 01-08-2013 op www.auris.nl

dank voor jullie aandacht !

Uitleg bij de testscoreliniaal 11.0

Schalen

Er zijn twee groepen van schalen:

- blauwe schalen, met gelijke puntverdeling
- geel/oranje/paarse schalen, met proportionele puntverdeling.

De SD-schaal (standaarddeviatie) is de schaal voor onderlinge vergelijking van verschillende toetsen in het multidisciplinair overleg van psycholoog, logopedist en leerkracht.

De blauwe vakverdeling op de schalen toont de deviatiesegmenten 0-1 SD (donkerblauw), 1-2 SD (middelblauw) en 2-3 SD (lichtblauw) vanaf het gemiddelde.

De CELF-4^{NL} schaal voor de normscores op de subtests is grofmazig (de indexscoreschaal is 5x fijnmaziger). De pijltjes wijzen naar het precieze punt t.o.v. de indexscoreschaal en de SD-schaal. De indexscoreschaal heeft een exact gelijke verdeling als de quotiëntschaal.

De percentielschaal wordt door Cito gesegmenteerd in

- vier kwartielen (niveaus A-B-C-D/E) van elk 25 (en 15+10) procent van de leerlingen
- vijf kwintielen (niveaus I-II-III-IV-V) van elk 20 procent van de leerlingen.

De testscoreliniaal 11.0 is opgenomen in de TTSL 12.0 op het tabblad Deviatieschalen.

Uitleg bij de TTSL 12.0

MS Excel

Voor het weergeven van de TTSL is MS Excel gekozen. Deze applicatie is bij iedereen aanwezig die Microsoft Office gebruikt. Excel heeft alle benodigde weergavemogelijkheden.

Toetsenkeuze

In de TTSL zijn alleen leervorderingentoetsen opgenomen die door de Commissie Testaangelegenheden Nederland (Cotan) als voldoende (B) of goed (A) zijn gekwalificeerd. Het betreft toetsen die door de Commissies voor de Indicatie worden gebruikt bij het beoordelen van de leervorderingen bij Begrijpend lezen, Technisch lezen/ Spellen en Rekenen. In de praktijk betreft het dezelfde niet-methodegebonden toetsen die ook de scholen voor PO gebruiken.

Scores vergelijken

De TTSL genereert geen scores uit ruwe test-/ toetsgegevens. Hij gaat uit van schaalscores die de gebruiker vooraf heeft berekend met de handleidingen of de software van de testen of toetsen. De TTSL is uitsluitend bedoeld om efficiënt een onderling vergelijk tussen de schaalscores van de testen en toetsen mogelijk te maken. Eén uitzondering: met de leerrendementmeter (tabblad LA) wordt de relatieve leerachterstand berekend door het invoeren van DL en DLE.

Tabbladen

Elke toets heeft zijn eigen tabblad. De lichtgroene tabs bevatten de kleutertoetsen. Begrijpend lezen heeft paarse tabs, Technisch lezen/ Spellen heeft gele en oranje tabs, Rekenen heeft blauwe tabs. De donkergroene tabs bevatten de deviatieschalen en de leerrendementmeter.

Voorbeeld

Een leerling met een DL van eind groep 6 moet worden getoetst met de LOVS Spelling. Eigenlijk is toets E6 nodig. Vanwege het leerstofniveau kiest de leerkracht voor toets E5. De leerling behaalt vaardigheidsscore 129 (niveau C). Wat is zijn niveau vergeleken met BaO-leerlingen eind groep 6? Markeer de regel waarop VS 129 staat en zie dat dit niveau E is op toets E6, bij een DLE van 27. Dat is functioneringsniveau 'voorjaar groep 5'.

DLE-schaal

De DLE-schaal is in de TTSL opgenomen voor het gebruiksgemak bij verwijzing naar PCL of RVC. De inschaling is berekend naar de opgaven in het DLE-boek (Boom testuitgevers).

Bij het toetsen van een leerling wordt altijd het vaardigheidsniveau gerelateerd aan een hoeveelheid leertijd:

- uitgaande van de behaalde vaardigheidsscore wordt de leertijd benoemd (als DLE of als functioneringsniveau)
- uitgaande van de benodigde leertijd wordt het vaardigheidsniveau benoemd (als vaardigheidsscore of als niveau A-E of I-V).